Tweede Kamerverkiezingen 2017

Resultaten uit het verleden **zeggen meer dan beloftes voor de toekomst**

Ouderen staan er niet best op waar het hun koopkracht betreft. Die gaat namelijk al acht jaar lang structureel achteruit. De oorzaak? Een stapeling van maatregelen die bovendien versterkend op elkaar doorwerken. We zetten de zes maatregelen met de meeste impact voor senioren op een rij. Met als doel: goed beslagen ten ijs komen bij de komende Tweede Kamerverkiezingen. Want via de stembus kunnen ouderen protesteren tegen hun positie van melkkoe.

De koopkracht van senioren wordt steeds verder aangetast. Diverse inkomensvoorzieningen zijn versoberd of afgeschaft. De meeste pensioenen worden al jaren niet meer geïndexeerd en er dreigen nu zelfs directe kortingen. De werkloosheid onder 50-plussers is groot en voor velen uitzichtloos, maar desondanks schuift de pensioengerechtigde leeftijd op. De zorgkosten stijgen en ook bij de overgang van zorgtaken van het rijk naar de gemeenten is fors bezuinigd, veelal ten nadele van ouderen. Ouderen worden wel geacht zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen, maar onderwijl worden hen de mogelijkheden daartoe steeds meer ontnomen.
Seniorenverenigingen trekken daarom samen ten strijde tegen de aantasting van de koopkracht van ouderen met de campagne 'Stop de Stapeling'. Maar waar andere generaties hun eisen kracht kunnen bijzetten met stakingen of grote demonstraties, zijn de middelen van senioren redelijk beperkt. Politici weten maar al te goed dat senioren met hun vrijwilligers- en mantelzorgwerkzaamheden een enorm maatschappelijk rendement realiseren, maar ook dat juist zij nooit in staking zullen gaan. Ze zouden er primair degenen die hen het meest dierbaar zijn mee raken.
Daar komt bij dat 'de oudere' feitelijk niet bestaat. Ze verschillen qua leeftijd, opleiding, inkomenspositie, achtergrond, woonsituatie en gezinssamenstelling en hun politieke voorkeuren variëren van links tot rechts. Toch zijn onze volksvertegenwoordigers erin geslaagd om 'de ouderen' in één hokje te plaatsen: dat van de melkkoe.

Na acht jaar van inkomensachteruitgang en bij ongewijzigd beleid nog vele jaren van verdere verslechtering in het verschiet, nadert het moment om op de meest effectieve en democratische wijze te protesteren tegen de stapeling van maatregelen: via de stembus bij de Tweede Kamerverkiezingen die uiterlijk 15 maart 2017 worden gehouden. KBO-Brabant, vereniging van 130.000 senioren, helpt zijn leden daarbij door feitelijk te analyseren welke belangrijke wetten tot stand zijn gekomen tijdens het kabinet VVD-PvdA, wat de gevolgen daarvan zijn voor ouderen en hoe er in de Tweede Kamer over die wetten is gestemd. Zodoende worden partijen niet op hun woorden, maar op hun daden beoordeeld.

De koopkrachtverzwakking van ouderen wordt veroorzaakt door een stapeling van maatregelen die bovendien versterkend op elkaar doorwerken. Het gaat daarbij vooral om wetgeving ten aanzien van pensioenen en AOW, zorg(kosten) en belastingen. Welke maatregelen hebben de meeste impact voor senioren en hoe stemden de fracties in de Tweede Kamer daarover?

1 Nederlandse pensioenwet

Het financieel toetsingskader is een onderdeel van de pensioenwet. In het financieel toetsingskader staat aan welke regels de pensioenfondsen zich moeten houden. De laatste wettelijke aanpassing ervan in december 2014 heeft een enorm negatieve impact op de pensioenopbouw van werkenden en de pensioenuitkering van gepensioneerden: pensioenfondsen moeten een grotere buffer opbouwen en mogen de pensioenen minder snel indexeren. Terwijl de pensioenfondsen in werkelijkheid goede rendementen halen en er steeds meer kapitaal in de fondsen zit, moeten de fondsen hun verplichtingen jegens de deelnemers fictief berekenen met een uiterst lage rekenrente. Voor veel gepensioneerden betekent dit dat hun pensioen ook de komende 10 tot 15 jaar niet geïndexeerd en dus indirect minder waard wordt. Veel fondsen hebben voor 2017 bovendien zelfs directe kortingen aangekondigd.

> Wij kunnen ons niet heugen dat ouderen er ooit zo bekaaid **vanaf zijn gekomen als onder deze regering.**

VOOR VVD, PvdA, D66, CU, GL, SGP en Van Vliet
TEGEN SP, CDA, PVV, PvdD, GrBvK en 50PLUS

2 Wet maatschappelijke ondersteuning 2015

Op 1 januari 2015 is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015) in werking getreden. Deze wet regelt de niet-medische ondersteuning en begeleiding thuis. De gemeente is verantwoordelijk geworden voor het toekennen van ondersteuning zonder medisch karakter, zoals huishoudelijke hulp, dagbesteding, beschermd wonen, begeleiding en ondersteuning van mantelzorgers. Vooral ouderen ondervinden de gevolgen van de grote bezuiniging die

Goed volgens KBO-Brabant

Niet goed volgens KBO-Brabant

deze wet moest opleveren en de vrijheid die gemeenten hebben om eigen beleid en regels te maken. Niet het beloofde maatwerk, maar lokale willekeur is het gevolg. Mensen moeten meer zelf betalen voor de zorg die ze nodig hebben en vooral de huishoudelijke thuiszorg is voor steeds minder mensen bereikbaar. De wet vereist dat hulpvragers veel vaker dan voorheen een beroep doen op mantelzorgers en anderen uit het eigen sociale netwerk alvorens de overheid in actie komt. Een beroep dat lang niet voor alle ouderen reëel is, waardoor velen van hen tussen wal en schip belanden.

VOOR VVD, PvdA, D66, CU, SGP, GrBvK en Van Vliet
TEGEN SP, CDA, PVV, GL, PvdD en 50PLUS

3 Belastingplan 2015

Met het Belastingplan 2015 werd de zogenaamde ouderentoeslag afgeschaft. AOW-ers in de inkomensgroep tot 20.000 euro mochten tot maximaal 42.469 euro per persoon belastingvrij sparen, maar dat werd vanaf 2016 gehalveerd naar 21.330 euro per persoon. Het vervallen van deze ouderentoeslag heeft grote financiële gevolgen voor ouderen in de lagere inkomensgroep met spaargeld of kleine zelfstandigen die zelf geld opzij hebben moeten zetten voor hun pensioen: zij betalen meer belasting over hun spaargeld, betalen een hogere eigen bijdrage voor benodigde zorg en kunnen geen aanspraak maken op huurtoeslag en zorgtoeslag.

VOOR VVD, PvdA, D66, CU, GL, SGP, PvdD en Van Vliet
TEGEN SP, CDA, PVV, GrBvK, 50PLUS en Klein

4 Belastingplan 2016

Het Belastingplan 2016 had alles te maken met de meevaller van 5 miljard euro die het kabinet wilde inzetten voor lastenverlichting. Door een forse verhoging van de arbeidskorting profiteerden vooral werkenden van deze meevaller; na jaren van bezuinigingen ging deze lastenverlichting goeddeels voorbij aan gepensioneerden en uitkeringsgerechtigden.

VOOR VVD, PvdA, CDA, D66, GL, GrBvK, Houwers en Van Vliet
TEGEN SP, PVV, CU, SGP, PvdD, GrkÖ, 50PLUS en Klein

5 Kostendelersnorm

De kostendelersnorm bepaalt de hoogte van de bijstandsuitkering van alleenstaanden die een woning delen met volwassenen. Hoe

Goed volgens KBO-Brabant

Niet goed volgens KBO-Brabant

meer personen van 21 jaar of ouder in de woning wonen, hoe lager de bijstandsuitkering. Omdat huishoudens van twee of meer personen kosten kunnen delen, zijn hun kosten per persoon lager, is de redenering. Het plan was om deze regeling ook te gaan toepassen op de AOW-uitkering, de Aanvullende inkomensvoorziening ouderen (Aio-aanvulling) en de Nabestaandenuitkering (Anw). De relatie tussen de kostendelers zou er niet toe doen, zelfs niet als er sprake was van een AOW-gerechtigde en een inwonende mantelzorger. Daarom werd in de media ook wel gesproken van de 'mantelzorgboete'.
Na veel protest heeft de Eerste Kamer eerst onderzoek naar de nadelige effecten voor de AOW in relatie tot mantelzorg gevorderd. Vanaf 2015 geldt al wel dat de Aio-aanvulling en de Anw-uitkering lager worden als er personen van 21 jaar of ouder op hetzelfde adres wonen.

VOOR VVD, PvdA, CDA, D66, CU, SGP en GrBvK
TEGEN SP, PVV, GL, PvdD en 50PLUS

6 Verhoging AOW-leeftijd

Mensen in Nederland worden ouder en – zo wordt verondersteld – kunnen ook langer doorwerken. Op initiatief van het kabinet VVD-PvdA is daarom de AOW-leeftijd versneld verhoogd, van 65 naar 66 jaar in 2018 en naar 67 jaar in 2021. Bovendien geldt dat de AOW-leeftijd vanaf 2022 is gekoppeld aan de gemiddelde levensverwachting in Nederland en vanaf dan jaarlijks bij algemene maatregel van bestuur verder kan worden verhoogd. De wet heeft gevolgen voor tienduizenden Nederlanders die te maken krijgen met een AOW-gat door het ontbreken van overbruggingsregelingen. Door het jaarlijks veranderen van de AOW-spelregels, kunnen mensen zich niet zorgvuldig voorbereiden op hun pensioensituatie. Voor oudere werklozen pakt de verhoging desastreus uit.

VOOR VVD, PvdA, CDA, D66,– GL, SGP, GrKÖ Houwers, Klein en Van Vliet
TEGEN SP, PVV, CU, PvdD en 50PLUS

Samenstelling Tweede Kamer 2016	Afgekort	Zetels	Score
Volkspartij voor Vrijheid en Democratie	VVD	40	👎👎👎👎👎👎
Partij van de Arbeid - PvdA	PvdA	36	👎👎👎👎👎👎
Socialistische Partij	SP	15	👍👍👍👍👍👍
Christen Democratisch Appel	CDA	13	👍👍👍👎👎👎
Partij Voor de Vrijheid	PVV	12	👍👍👍👍👍👍
Democraten 66	D66	12	👎👎👎👎👎👎
ChristenUnie	CU	5	👍👍👎👎👎👎
GroenLinks	GL	4	👍👍👎👎👎👎
Staatkundig Gereformeerde Partij	SGP	3	👍👎👎👎👎👎
Partij voor de Dieren	PvdD	2	👍👍👍👍👍👎
Groep Kuzu/Öztürk	GrKÖ	2	👍👎
Groep Bontes/van Klaveren	GrBvK	2	👍👍👎👎👎
50PLUS	50PLUS	1	👍👍👍👍👍👍
Houwers	Houwers	1	👎👎
Klein	Klein	1	👍👍👎
Van Vliet	Van Vliet	1	👎👎👎👎👎

Samenvattend: géén stemadvies, wél een scherpe analyse

Het kabinet Rutte II wordt gevormd door VVD en PvdA en wordt structureel gesteund door gedoogpartijen D66, ChristenUnie en SGP. Samen met zijn gedoogpartners heeft het kabinet VVD-PvdA vele wetten tot stand gebracht. Wij kunnen ons niet heugen dat ouderen er ooit zo bekaaid vanaf zijn gekomen als onder deze regering. Op alle fronten moesten ouderen het ontgelden, maar in onze analyse van het stemgedrag in de Tweede Kamer beperken we ons tot bovenstaande meest ingrijpende wetten. De (gestapelde) effecten hiervan hebben tot een onacceptabele achteruitgang van het besteedbaar inkomen van ouderen geleid en het einde daarvan is bepaald niet in zicht. Als belangenvereniging van senioren waarderen we het stemgedrag met een positieve 👍 of negatieve 👎 score.

Laat uw stem straks horen!

Sinds de financieel-economische crisis hebben vooral gepensioneerden flink aan koopkracht ingeboet. Het verschil in koopkrachtontwikkeling tussen werkenden en gepensioneerden is de afgelopen 15 jaar opgelopen tot 30%, in het nadeel van de gepensioneerden. De grootste moeite hebben we echter met de afbraak van datgene wat we met elkaar hebben opgebouwd in de tweede helft van de 20e eeuw. Wat ervoor in de plaats is gekomen, is een samenleving waarin marktwerking domineert, waarin het recht van de sterkste geldt en waarin voorzieningen steeds minder gebaseerd zijn op solidariteit.

Nederland verdient een ander beleid en dat zullen we als ouderen (uiterlijk) 15 maart 2017 met onze voeten duidelijk moeten maken. ●